

Vedlegg til høringsdokument skolestruktur 2025-26 :

Viktige føringer

1. Barnets beste - det beste for eleven	1
2. Opplæringsloven	2
3. Arbeidsmiljøloven	4
4. Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger	4
5. Plan og bygningsloven	4
6. Folkehelseloven	4
7. UDIR- Rundskriv- Behandlingen av saker om skolenedleggelser og kretsgrenser (01.08.2024)	5
8. Kommuneplan	5
9. Skolenes læringsplattform	5

1. Barnets beste - det beste for eleven

Prinsippet om "barnets beste" finner vi flere steder, og det er et av de mest grunnleggende prinsippene vi har om barns rettigheter.

Vi finner barnets beste i FNs barnekonvensjon, i menneskerettsloven, i Grunnloven og i forvaltningslovens saksbehandlingsregler. I opplæringslova har barnets beste kommet inn som en egen bestemmelse om det beste for eleven.

Hensynet til barnets beste og barnets rett til å medvirke og bli hørt henger nøye sammen.

Barnekonvensjonen gjelder som norsk lov etter at den i 2003 ble tatt inn i menneskerettsloven. I 2014 ble barnas rettigheter også tatt inn i den norske Grunnloven. Det betyr at barnekonvensjonen går foran norsk særlovgivning dersom denne strider i mot konvensjonen.

- *FNs barnekonvensjon sier at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn.*

Barnekonvensjonens bestemmelser om at barnets beste skal vurderes i alle handlinger gjelder gjennom hele skoleløpet. Med alle handlinger menes alle handlinger og avgjørelser - ikke bare vedtak.

Barnets beste er:

- *en selvstendig rettighet*
- *et grunnleggende juridisk prinsipp*
- *en saksbehandlingsregel*

Med selvstendig rettighet menes at det i alle avgjørelser som gjelder en eller flere elever, konkret skal gjøres en individuell vurdering av hva som er det beste for denne eleven eller disse elevene i denne konkrete situasjonen - uavhengig av økonomi. Dette er elevens rettighet.

Med grunnleggende juridisk prinsipp menes at den tolkningen som tjener barnet best skal velges dersom en bestemmelse åpner for flere tolkninger.

Med saksbehandlingsregel menes at det skal foretas en konkret vurdering av hensynet til barnets beste all saksbehandling. Vi skal se nærmere på barnets beste i saksbehandling i et eget punkt.

Opplæringslova har fått en egen generell bestemmelse (§ 10.1) om "det beste for eleven" for å presisere at dette hensynet gjelder hele opplæringslova, og ikke bare utvalgte bestemmelser.

- *I alle handlinger og avgjørelser som retter seg mot elever, skal elevens beste være et grunnleggende hensyn.*

(Hentet fra [Veilederen.no](https://veilederen.no) - Visma)

2. Opplæringsloven

Opplæringsloven og forskrift til denne, er styrende for skolens formål og innhold.

Barnas arbeidsmiljø

Opplæringslovens kapittel 12 omtales gjerne som "barnas arbeidsmiljølov" og gir alle elevene i grunnskoler og videregående skoler lovfestet rett til:

eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, inkludering, trivsel og læring.

I tillegg fremkommer det i § 7 at

Alle elevar har rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behova deira. Skolen skal innreiast slik at det leggjast til rette for dei elevane ved skolen som har nedsett funksjonsevne.

Nærskoleprinsippet

I henhold til Opplæringsloven § 2-6 har elevene rett til å gå på en skole i nærmiljøet.

Kompetansekrav til undervisningspersonale

[Opplæringslova § 17-3](#)

[Opplæringsforskrifta kapittel 12](#)

For å bli fast ansatt i en lærerstilling kreves relevant lærerutdanning. I tillegg er kommunen ansvarlig for at de ansatte har relevant kompetanse i fagene de underviser i.

For 1.–7. trinn: Ansatte må ha minst 30 studiepoeng som er relevante for fagene norsk, samisk, norsk tegnspråk, matematikk eller engelsk.

For 8.–10. trinn: Ansatte må ha minst 60 studiepoeng som er relevante for fagene norsk, samisk, norsk tegnspråk, matematikk eller engelsk.

For alle andre fag, unntatt valgfag, utdanningsvalg og arbeidslivsfag, kreves 30 relevante studiepoeng.

Merk: Lærere med godkjent utdanning fra før 2014 er unntatt fra disse kravene.

Sektor skole står overfor betydelige utfordringer knyttet til rekruttering og opprettholdelse av kvalifiserte ansatte i både faste og midlertidige stillinger. Dette fører til utfordringer for å opprettholde kvaliteten på undervisningen.

Skyss i grunnskolen og rundskriv om skyss (01.08.2024)

[Opplæringslova §§ 4-1, 4-2, 4-3](#)

Opplæringslova har bestemmelser om rett til gratis skyss, reisefølge, tilsyn og losji for elever i grunnskolen med lang skolevei, særlig farlig skolevei eller som på grunn av sykdom eller annen funksjonsnedsettelse har vansker med å komme seg på skolen.

Det er et grunnleggende prinsipp i norsk skole at retten til grunnopplæring er uavhengig av økonomisk bakgrunn, bosted eller geografi. Ett av elementene som sikrer denne retten er gratis skyss. Reglene om skyss fremgår av opplæringsloven. Rundskrivet til Utdanningsdirektoratet er en gjennomgang av de vanligste problemstillingene, som for eksempel vurderinger angående reisetid samt særlig farlig og vanskelig skolevei.

Skoleskyss

Det er Nordland fylkeskommune som er ansvarlig for ordinær skoleskyss. Prisene beregnes etter soner som strekker seg ca. 10 kilometer. En reise på 40 km vil normalt reise gjennom fire soner, og reisende betaler for 4 soner. For å beregne kostnadene ved endring av skolestruktur og skoleskyss har Narvik kommune derfor lagt til grunn kostnadene som fremkommer ved å benytte Nordland fylkeskommunes reiseplanlegger.

I tillegg har Narvik kommune utgifter knyttet til skoleskyss for særlig farlig skolevei innenfor 2 km og 4 km grensene

Lærernormen i grunnskolen

Opplæringslova § 14-3

Opplæringsforskrifta § 12-19

Fra høsten 2019 gjelder norm om 1 lærer per 15 elever i 1.–4. klassetrinn og 1 lærer per 20 elever i 5.–10. klassetrinn. Antall lærere beregnes på bakgrunn av GSI-tall (Grunnskolen informasjonssystem) innrapportert 1. oktober året før. Beregningsgrunnlaget gjøres per hovedtrinn, og omhandler således ikke lærertetthet per klasse. Det vil være en pedagogisk vurdering i skolene hvordan en eventuell tilleggsressurs utløst av ny lærertetthetsnorm skal organiseres. Økte lærerressurser vil skolene i størst mulig grad benyttes til styrking av eksisterende klasser.

Kunnskapsløftet 2020: Læreplanverket

Læreplanverket anses som en forskrift til opplæringsloven.

Overordnet del av læreplanverket utdyper verdigrunnlaget i opplæringslovens formålsparagraf og de overordnede prinsippene for grunnopplæringen. Den består av denne innledningen, gjengivelse av formålsparagrafen og tre kapitler: 1. Opplæringens verdigrunnlag, 2. Prinsipper for læring, utvikling og dannelse og 3. Prinsipper for skolens praksis. Læreplanene for fag beskriver fagenes innhold og mål.

Overordnet del gir retning for opplæringen i fag, og alle fag bidrar til å realisere opplæringens brede formål. Hele læreplanverket er grunnlaget for opplæringen, og de ulike delene henger tett sammen og må brukes sammen.

Verdiene i den nye læreplanen inneholder:

- Menneskeverd
- Identitet og kulturelt mangfold
- Kritisk tenkning og etisk bevissthet
- Skaperglede, engasjement og utforskertrang
- Respekt for natur og miljøbevissthet
- Demokrati og medvirkning

Det legges føringer for kompetanseutvikling gjennom dybdelæring. Sosial læring og inkluderende læringsmiljø skal ha fokus i alle fag. Samtidig skal man utvikle et profesjonsfellesskap som blir en motor i skoleutviklingen.

Den overordnede delen fastsetter også at skolen skal være et profesjonsfaglig fellesskap der lærere, ledere og andre ansatte reflekterer over felles verdier, og vurderer og videreutvikler sin praksis. [Kunnskapsløftet 2020](#)

3. Arbeidsmiljøloven

Arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrifter angir bestemmelser for blant annet de ansattes fysiske og psykiske arbeidsmiljø. Dette gjelder blant annet arbeidsplasser for lærere, kontorforhold for øvrige ansatte, samt andre personalfasiliteter. I tillegg gjelder loven for elever i forbindelse med kunst-/håndverks- og naturfag.

4. Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger

Forskriften med tilhørende veiledere inneholder krav til det fysiske og sosiale miljøet, og stiller krav til blant annet ansvarsforhold, internkontroll, plikt til opplysning og informasjon, tilsyn, sanksjoner og klager. Forskriften forutsetter at det enkelte skoleanlegget skal godkjennes, også ved eventuelle større endringer.

5. Plan og bygningsloven

Loven med tilhørende byggeforskrift inneholder omfattende krav til det fysiske miljøet og ivaretar den tekniske delen av skoleanlegget, og kommer spesielt til anvendelse i sammenheng med planlegging og oppføring av nye skolebygg og rehabilitering av eksisterende bygg. Loven gir også sterke føringer for universell utforming både utendørs og innendørs. Loven har bestemmelser om universell utforming for utearealer som skal sikre at disse er tilgjengelige for alle for møtepunkter, lek og rekreasjon uansett funksjonsgrad. Loven har også bestemmelser om at det skal tas hensyn til barn og unges oppvekstvilkår samt til estetisk utforming av omgivelsene.

6. Folkehelseloven

Formålet med denne er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. [Folkehelseloven](#)

7. UDIR- Rundskriv- Behandlingen av saker om skolenedleggelser og kretsgrenser (01.08.2024)

Rundskrivet informerer om hvilke saksbehandlingsregler som gjelder for endring av skolestrukturen, herunder ved nedleggelse av grunnskoler. Rundskrivet utdyper kommunestyrets handlefrihet til å ta valg om lokal skolestruktur slik:

Verken opplæringsloven eller annet regelverk har innholdsmessige regler for endring av skolestruktur, det vil si regler for når det er lovlig eller ulovlig å legge ned eller opprette en skole. Avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten. En avgjørelse må bygge på et kommunestyres økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer.

Det er imidlertid egne lovkrav knyttet til prosess og behandling av saker om skolenedleggelser og endring av skolestruktur/skolekretsgrenser. I slike saker må en sikre at

viktige forvaltningsmessige prinsipper om forsvarlig saksbehandling ivaretas på en god måte. Dette innebærer blant annet at de berørte parter gis anledning til å uttale seg før bystyret fatter vedtak i saken. Kommunestyret kan ikke fatte vedtak som innebærer skolenedleggelse eller endringer i kretsgrensene uten at det gjennomføres høringsrunder hvor berørte parter gis anledning til å uttale seg.

8. Kommuneplan

Kommuneplanen er kommunens overordnede strategiske styringsdokument og inneholder mål og retningsvalg for kommunens utvikling.

Kommuneplanen består av to deler; en samfunnsdel og en arealdel. Planen(e) skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål og interesser.

[Kommuneplan](#)

9. Skolenes læringsplattform

LP-modellen

For å utvikle gode læringsmiljø har alle grunnskolene i Narvik kommune fått opplæring i bruk av LP-modellen (Læringsmiljø og Pedagogisk analyse). Hensikten er å skape et læringsmiljø som gir gode betingelser for sosial og skolefaglig læring uavhengig av elevenes forutsetninger. Etter en 10 årsperiode med implementeringsarbeid ved ulike skoler, har kommunen "revitalisert" LP-arbeidet fra høsten 2017 for alle skolene.

Olweus-programmet

Narvik kommune har en målsetting om null mobbing. Samtlige av kommunens skoler bruker Olweus som sitt forsvarlig system som kontinuerlig kartlegger og utvikler det psykososiale læringsmiljøet.

Olweusprogrammet mot mobbing og antisosial atferd er et tiltaksprogram med vitenskapelig dokumentert effekt til bruk i skolen. Hovedmålet er å forebygge mobbing og skape et trygt og godt læringsmiljø for alle, og å redusere eksisterende mobbeproblemer. Dette gjennom samarbeid, utvikle gode rutiner og prosedyrer, sikre et systematisk kunnskapsbasert arbeid på alle skolens nivåer.

[Olweusprogrammet](#)

Tidlig- og tverrfaglig innsats

Narvik kommune skal, ifølge kommuneplanens samfunnsdel, arbeide med tidlig og tverrfaglig innsats. Dette innebærer et tverrfaglig samarbeid for å ivareta barn og unges helhetlige behov, med fokus på forebygging og fremming av sosial bærekraft. Utenforregnskapet skal brukes som metodikk for å sikre målrettede tiltak som bidrar til at ungdom kommer i aktivitet og arbeid.

- Tidlig innsats for barn i risiko - TIBIR

Foreldre rådgivningen for å forebygge atferdsproblemer på et tidlig tidspunkt og fremme positiv involvering mellom foreldre og barn. Foreldrene får støtte til å etablere gode rutiner i hverdagen som kan redusere stress og konflikter, samt ta i bruk positive foreldreferdigheter som bidrar til et utviklingsstøttende samspill med barnet.

- *Bedre tverrfaglig innsats - BTI*

BTI skal bidra til at barn, unge og familiene deres får nødvendig hjelp så tidlig som mulig. Dette gjelder særlig for familier det er knyttet bekymringer til. BTI er en organisasjonsmodell. Den er laget for å bedre samhandlingen mellom de ulike kommunale tjenestene som arbeider med utsatte barn og unge. Modellen har som mål å tidlig identifisere, bedre samordne ulike tjenester og øke medvirkningen i arbeidet rundt sårbare barn og deres familier.

Helsefremmende skole

Kommuneplanens samfunnsdel: Delmål- *Alle skoler og barnehager i Narvik kommune er sertifisert som helsefremmende skoler og barnehager.*

Narvik har inngått en forpliktende samarbeidsavtale med fylkeskommunen angående helsefremmende skoler. Det er utviklet en rekke kriterier i dette arbeidet.

Entreprenørskap

Entreprenørskap er et bredt begrep innenfor skolesektoren og defineres på ulike måter. Noen tenker elevbedrift, mens andre ser på entreprenørskap som andre typer elevarbeid som fremmer kreativitet og nytenkning. Det jobbes med entreprenørskap på ulike måter på de forskjellige skolene. Narvik kommune har avtale med Ungt entreprenørskap i Nordland, som omfatter alle skolene i kommunen.

Digital satsing i skolene

I kommuneplanen samfunnsdel er fastsatt mål om at kommunens IKT-strategiplan skal bidra til felles, likeverdig og god digital utvikling av kompetanse og digital dømmekraft både i barnehager og skoler i kommunen

Narvik kommune har i dag full dekning av chromebook for alle sine elever og ansatte i grunnskolen. Det gjør at vi både har gode forutsetninger for digital utvikling i alle fag og mulighet for digital undervisning.

System for kompetanse- og karriereutvikling for ansatte i barnehage og skole

Fra 2026 innføres et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i grunnskolen, med tilskuddsordninger som skal styrke kollektiv kompetanseheving basert på lokale behov. Det helhetlige systemet erstatter de tidligere kompetansetiltakene (Dekom, Rekom og Ksip). Det nye systemet består blant annet av:

- Kollektiv kompetanseutvikling: En tilskuddsordning som skal støtte lokale tiltak for kompetanseheving i barnehage og grunnskole, der ansatte utvikler sin praksis i samarbeid med universiteter, høyskoler eller fagskoler.
- Profesjonsfaglig veiledning for nyutdannede lærere: En videreutvikling av ordningen for å støtte nyutdannede i overgangen fra utdanning til yrke og sikre en god start i jobben, [ifølge Udir](#).
- Videreutdanning: Tiltak for å skape muligheter for lærere og andre ansatte i barnehage og skole til å spesialisere seg og ta på seg roller med utvidet ansvar. Dette skal styrke profesjonelle fellesskap og bidra til et godt faglig og pedagogisk tilbud.

Formålet med denne endringen er å forbedre kvaliteten, styrke profesjonen og bidra til mer praksisnære og oppdaterte lærerutdanninger.

